

TRANTSIZIONATZEA. |

Nola hasi dezaket trantsizioa Osakidetzaren bitartez?

Lehenik eta behin, jakin behar duzu medikoki trantsizionatzea edo ez zuk hartutako aukera dela, eta zure neurria egokitutakoa, hau da: **ez dago trantsisionatzeko bide “zuzen” bat**. Medikoki trantsizionatzeko erabakia hartu baduzu, atal honetan Osakidetzaren bitartez egin ahal izateko moduari eta eskaintza horrek eskaintzen dituen aukerei buruzko informazioa jasoko duzu. Baliteke prozesua ez izatea nahi duzun bezain azkarra; batzuetan, ziurgabetasun-uneak egon daitezke eta, horregatik, ona da zure laguntza-sareen inguruan egotea, beherezko uneei aurre egiteko. Ikusgune une horretan ere laguntza-gunea izan daiteke.

Lehenengo eta behin, **Gurutzetako Ospitaleko (Bilbo, Bizkaia) GIUra** bideratu behar gaituzte lehen mailako arretatik edo familia-medikutik. Gaur egun, aukera zentralizatu bakarra da, EAE osorakoa. Herri batean bizi bazara edo mugitzeko edota garraiatzeko zailtasunak badituzu, batzuetan interesgarria izan daiteke eta posible da azterketa eta kontsulta batzuk telefonoz egitea eta bidaiari saihestea, bereziki prozesua zertxobait aurreratuta dagoenean. Denboraldi bat egongo zara deitzeko

zain, hitzordua emateko. Lehenengo hitzorduan endokrinologiatik artatuko zaituzte eta odol-azterketak eskatuko dizkizute. Tentsioa, pisua eta neurria hartzen dizkizute. Prozedura hori guztia arropa jantzita egiten dute, eta ez duzu zertan zure gorputza erakutsi.

Halaber, aipatu behar da zure historia pertsonalaren inguruan galdetuko dizutela, trans zarela “justifikatzeko”: beraz, komeni da pixka bat pentsatuta eramatea zer kontatuko diezun eta zein izango den zure “estrategia”¹. Ondoren, unitateko psikologia-zerbitzutik elkarrizketa baterako pasatzeko eskatuko dizute. Azkenik, **hormona-tratamendua** errezetatuko dizute, eta aldizkako zitazioa edukiko duzu kontrol bat mantentzeko.

Ebakuntza kirurgikoen kasuan gomendagarria da, prozesua egin nahi duzula argi baduzu, arreta

¹ Egungo legeak (4/2024 Legea, ot-sailaren 15ekoa, transexualak genero-identitategatik ez baztertzeari eta haien eskubideak aitortzeari buruzkoa) trans pertsonen patologizazioa debekatzen badu ere, 2024ko uztailean hori ez dago jasota “Transexualitate-egoeran dauden pertsonen arreta integrala emateko gidaliburua” izenekoan. LGTBI+ eta Trans taldeek salatu dute hori.

emango dizun GIUko profesionalari lehenbailehen itxaron-zerrendan sartzeko eskatzea. Ondoren, kirurgia plastikoko taldeak artatuko zaitu, ebakuntza azalduko dizute eta anestesia aurreko probak egiteko hitzordua emango dizute. Anestesia aurreko proba hauek urtebeteko balioa dute.

Gogoratu

Trantsizionatzerako momentuan, zureak dira erabakiak, zuk agintzen duzu zure gorputza, erritmoa eta beharren gainean. Ez dago zurea ez den beste bide horririk.

**ZURE GORPUTZA,
ZURE ERABAKIA.**

Nola egin dezaket erregistro-aldaketa?

Espainiako estatuko erregistro zibileko edozein bulegotan egin dezakezu (tokatzen zaizunean arazoak edo zailtasunak badituzu ere). Araban bi daude:

Amurrio

Elexondo kalea 33.zbk
945026992 telefonoa
posta:
RegistroCivilAmurrio@justizia.eus

Gasteiz

Gasteiz hiribidea 18. zbk
945004879 Telefonoa
Posta:
RegistroCivilVitoria-Gasteiz@justizia.eus

Otsailaren 28ko 4/2023 Legeak honako hauei bakarrik uzten die erregistroko sexua zuzentzeko prozedura: Espainiako nazionalitatea duten eta 12 urtetik gorakoak diren pertson¹, jatorrizko herrialdean aldatzea ezinezkoa dela frogatzen duten pertsona atzerritarrei eta jatorrizko herrialdean aldatu dituzten paperak dituzten pertsona atzerritarrei. **Legeak ez du jasotzen genero ez-bitarrekoak diren pertsonen existentzia.**

Dokumentazio guztia aldatzea bide luzea da, eta askotan gauzak ahaztu egingo zaizkigu. Eman behar dugun lehen urratsa Erregistro Zibilerako joatea da, tramiterako hitzordua lortu dezagun. Honako dokumentazio hau aurkeztu beharko dugu: jaiotza-ziurtagiri literala², errolda-ziurtagiria³ eta

1 12 urtetik beherakoen kasuan, ez da aurreikusten erregistroko sexua aldatzea, baina bai izena aldatzea. 14 eta 12 urte bitartean, borondatezko jurisdikzioa izeneko prozedura bat planteatzen da, non eskaera helbideko lehen auzialdiko epaitegian egiten den. Desadostasuna egonkorra dela adierazten duten dokumentu- edo lekuko-frogak aurkeztu behar dira, eta epaileak frogari gehiago eska ditzake bere borondatearen heldutasuna eta egonkortasuna egiaztatzeko. Azkenik, 14 eta 16 artean prozesua helduen kasuan bezala da, baina legezko ordezkariaren edo tutorearen laguntza behar litzateke.

2 Jaiotza-ziurtagiria Justizia Ministerioaren orrian edo erregistroan bertan lor dezakezu. Arabatik kanpo jaio bazara, jaioterrian eskatu behar duzu. Erregistro zibilean beren kabuz eskuratzeko sarbide informatizatua dute, baina batzuetan arazoak izaten dituzte herrietan inskribatu zintuztenean, eta ez hiriburuetan.

NANaren fotokopia. Komeni da izena pentsatuta edukitzea, aldatu nahi izanez gero: gogoratu izena behin bakarrik alda daitekeela. Entregatu ondoren, egun bateko zitazioa egingo dizute Erregistro Zibilean agertzeko. Agerraldi horretan, erregistroko sexua eta, hala badagokio, izena zuzentzeko eskatuko duzu. Aldaketa horrek dituen ondorioen berri emango dizute eta ados zauden galdetuko dizute. Urrats hori egin ondoren, erregistroak 3 hilabeteko epea du zure erabakia berresteko berrir agertzeko zitazioa egiteko. Azkenik, gehienez hilabeteko epean, erregistroko inskripzioa helarazi beharko zizuten, egindako aldaketekin⁴. Inskripzio hau da gainerako aldaketetarako behar dugun papera.

3 Errolda-ziurtagiria udaletxean (batzuetan web orrian) edo herritarren arretarako bulegoetan eskura dezakezu.

4 Legeak maximoak ezartzen baditu ere, ez du minimorik jartzen: hori dela eta, erregistro batzuek bi agerraldiak egun berean egitea erabakitzen dute. Baita lehenengo agerraldia (edo biak) zuzenean tramitatu ere, lehen hitzordu honetan, beste bat eman gabe.

Buruan izan prozesu honetako ezein puntutan ezin dizutela eskatu edo eskatu inolako txosten mediko edo psikologikorik. Ez da frogatu behar, ezta ere, aspalditik erabili ohi duzun izena denik, izena aldatzeko ohiko prozeduran egiten den bezala.

Gogoratu. **Aurkeztu beharreko dokumentazioa**

- Jaiotza-ziurtagiri literala.
- Errola-ziurtagiria.
- NAN-aren fotokopia.
- Izena

Nola aldatu NANA?

Hitzordua eskatu beharko duzu polizia-etxean NANA berritzeko. NAN zaharra, karnet tamainako argazki bat eta erregistro-inskripzioa eramango dituzu, aldaketak eginda. Izapide horrek aste batzuk iraun ditzake, NANA Madrilera bidali behar baitute. Azkenik, zure NAN aldatua emango dizute. Fotokopiak egitea komeni da, hurrengo urratsetan funtsezkoa izango baita.

Zer beste aldaketa egin behar ditut?

- **Errola eta HUT**

Udaletxean edo herritarren arretarako bulego batean, NANA aurkeztuz. Txartelerako txartelaren tamainako argazki bat eramatea komeni da.

- **Osakidetza**

Edozein zentrotako harreran eska dezakezu, datuak aldatuko dizkizute eta aldi baterako txartel bat emango dizute berria iristen den bitartean. Kontuan izan behar duzu jaiotzean erregistratutakoa ez den beste modu

batean agertzeak Osakidetzako sistema automatizatuetan parte hartzera eramango zaituela (adibidez, zerbixeko minbiziaren baheketa), nahikoa da zuri aplikatzen ez zaizkigunak zentzuz ez kontuan hartzea eta familia-medikuari behar dituzunak eskatzea.

- **Arabako Foru Aldundia**

censohacienda@araba.eus helbidera idatzi behar duzu aldaketa eskatzeko. Errola eguneratua,

NANaren fotokopia eta 009 EREDUA¹ eskatuko dizkizute, datu berriekin beteta eta sinatuta.

- **Gizarte Segurantza**

Hitzordua eskatu beharko duzu Gizarte Segurantzako Institutu Nazionalean, NANarekin joan eta erregistroko inskripzioa egin.

- **Ikasketak**

<https://egoitza.araba.eus/eu/-/modelo-009-personas-fisicas-sin-actividad-economica>

Ikasketak egin zenituen ikastetxeko idazkaritza edo idazkaritzetan eskatu behar duzu dokumentazioaren aldaketa. Kasu horietan, kopia bat bidaltzeko eskatu beharko dute. Horretarako, erregistroko inskripzioa aurkeztu beharko duzu.

NANA aurkeztuz datuak aldatzea erabaki behar duzun beste toki batzuk banku-kontuak, kontratuak, nominak, etab. dira.

Jabetza-tituluei dagokienez, prozesua ekonomikoki garestia izan daiteke eta erregistroan aldaketarik ez egiteak ez dizu ezeren gaineko jabetza kentzen.

Gogorátu.

Gogoratu arazoren bat izanez gero gurekin kontata dezakezula. Ez zaude bakarrik.

633 309 653

Astelehenetik ostiralera 10:00tik 17:00etara

info@ikusgune.eus

Salaketa bat ere jar dezakezu gure webgunean, www.ikusgune.eus, online salaketa-zerbitzuaren bidez.

@ikusgune.behatokia

@ikusgune

Marco legal

- Ley 4/2024, de 15 de febrero, de no discriminación por motivos de identidad de género y de reconocimiento de los derechos de las personas trans
- Ley 4/2023, de 28 de febrero, para la igualdad real y efectiva de las personas trans y para la garantía de los derechos de las personas LGTBI.